2015-12-18

Ert dnr: 15/06297

Internationella sektionen
Karin Flordal

Prioriterade EU-frågor för Sveriges Kommuner och Landsting 2016

Bakgrund

EU-perspektivet ska enligt Sveriges Kommuner och Landstings verksamhetsplan genomsyra förbundets verksamhet. Som en vägledning för SKL:s EU-arbete gör kansliet i detta ärende en övergripande bedömning av vilka politiska processer inom EU som är viktiga för förbundet att följa under 2016. Kansliet har utgått både från pågående processer och det årsarbetsprogram för 2016 som Europeiska kommissionen presenterade i oktober 2015.

Ärendet är formaterat för att samstämma med verksamhetsplanen och de övriga prioriterade frågor som styrelsen antar i december 2015 och är detta år utvecklade genom att 2-4 aktiviteter lagts till varje prioriterad fråga. En sammanfattning av ärendet föreslås biläggas VP och budget 2016. Ärendet kommer att följas upp i tertialrapport III 2017.

Kommissionens årsarbetsprogram 2016

2016 års prioriterade EU-frågor har tagits fram utifrån en rad olika processer och speglar också en rad olika skeenden i Europa och omvärlden. Avstamp för SKL:s arbete med att ta fram prioriterade EU-frågor sker i samband med att kommissionen släpper sitt årsarbetsprogram för nästkommande år.

Kommissionens årsarbetsprogram består av sex bilagor: en som presenterar 23 nya initiativ, tre som presenterar befintliga förslag som föreslås modifieras eller dras tillbaka, samt en som presenterar befintliga förslag som ska utvärderas efter sin ändamålsenlighet eller förenklas, s.k. REFIT-förslag. Avslutningsvis också en bilaga som redogör för vilka lagförslag som träder i kraft under 2016.

Årsarbetsprogrammet för 2016 speglar president Junckers tio prioriteringar, vilka han gick till val på 2014, och de breda strategiska kärnområdena från 2015 ligger kvar: fördjupande av investeringsplanen för Europa, den digitala inre marknaden, energiunionen, den europeiska säkerhetsagendan, den europeiska migrationsagendan, kapitalmarknadsunionen, verksamhetsplanen för företagsbeskattning samt den ekonomiska och monetära unionen. Årsarbetsprogrammet speglar också Junckers ambition om att EU måste bli stora i stora frågor och små i små frågor.

Det är naturligtvis inte enbart kommissionen med Juncker i spetsen som sätter ramarna för hur EU-samarbetet utvecklas. De enskilda medlemsstaternas inställning har naturligtvis stor betydelse och därmed stort inflytande. Storbritanniens tveksamma

inställning till EU och den utlysta folkomröstningen om det framtida medlemskapet påverkar i hög grad Junckerkommissionens möjligheter att ta samarbetet vidare och också vilka förslag och nya initiativ som kan läggas fram. Riktningen samarbetet bör ta framöver är svårt att staka ut innan slaget om Storbritannien är avgjort.

Förbundets prioriterade EU-frågor för 2016 påverkas naturligtvis även av andra omständigheter som delvis ligger utanför Europas kontroll.

Höstens flyktingkatastrof är en av dessa omständigheter. Ingen hade kunnat förutse att så många människor skulle bege sig på flykt denna sommar och höst. Den gemensamma asyl- och migrationspolitiken har därmed präglat EU-samarbetet. Det var särskilt utmärkande i det linjetal som kommissionens ordförande Juncker gav i september. Den europeiska migrationspolitiken var en av SKL:s prioriterade EU-frågor 2015 och är det fortsättningsvis. Förbundet fortsätter bevaka dess utveckling och vilka konsekvenser den får för svenska kommuner, landsting och regioner.

Våldsbejakande extremism är också en fråga som påverkar Sverige och omvärlden i hög grad och som därmed påverkar utvecklingen i Europa.

Mot denna bakgrund är det viktigt att lyfta fram att årets prioriterade frågor inte innebär att den framtida sammanhållningspolitiken, utvecklandet av tillväxtstrategin Europa 2020, förhoppningen om ett nytt förslag rörande arbetstidsfrågor och en rad andra frågor inte är viktiga för att de inte lyfts fram som prioriterade för 2016. Dock bedömer kansliet att då kommissionen inte aviserat att några nya förslag kommer att läggas varken gällande dessa frågor eller en rad andra frågor som förbundet arbetar med så är bedömningen att dessa inte bör vara prioriterade, de hör till det löpande arbetet.

I SKL:s publikation *På Gång inom EU* finns artiklar om det senaste som har hänt och som kommer att hända inom EU som påverkar svenska kommuner, landsting och regioner. Publikationen uppdateras två gånger per år och här redogörs för förbundets löpande arbete med olika EU-frågor. Texterna är skrivna av experter på SKL i samarbete med Internationella sektionen. Den elektroniska versionen innehåller länkar till mer information och finns att ladda ner via www.skl.se/eu.

Förbundets arbete med de prioriterade EU-frågorna

I de nedan presenterade frågorna ska förbundet – som i all intressebevakning av EU-relaterade frågor – samspela med relevanta aktörer på nationell och europeisk nivå. På nationell nivå kan detta exempelvis röra sig om kontakter med riksdag, departement, myndigheter samt relevanta intresse- och branschorganisationer. Detta kan ta sig uttryck i att exempelvis säkra representationen av det regionala och kommunala i den ståndpunkt som förs fram som Sveriges i förhandlingar på EU-nivå. På europeisk nivå kan detta exempelvis röra sig om kontakter med europaparlamentariker, kommissionen och även delta aktivet i arbetet inom förbundets paraplyorganisationer, så som CEMR och CEEP. Då SKL också fungerar som sekretariat för de svenska ledamöterna i den europeiska

Regionkommittén, bistår förbundets chefer och handläggare dessa ledamöter med sakkunskap.

Förbundets förslag till prioriterade EU-frågor

Nedan presenteras kansliets förslag till prioriterade EU-frågor 2016. Initiativen presenteras med en kommentar om varför de är viktiga för förbundet och våra medlemmar. Kansliet föreslår också en viljeinriktning för varje initiativ samt ett par aktiviteter som ska genomföras under året.

Kansliet har i sitt urval utgått ifrån både kommissionens årsarbetsprogram för 2016, de redan pågående processer som det är av vikt för förbundets medlemmar att fortsätta följa under 2016 samt kansliets samlade bedömning av andra aktuella frågor.

Ert dnr: 15/06297

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad
Lotta Dahlerus

A. Målet är ett hållbart asyl- och flyktingmottagande i hela EU

Just nu är 60 miljoner människor på flykt undan krig och förföljelse i världen vilket är den högsta siffran sedan andra världskriget. Det innebär även en ökning av antalet människor på flykt som kommer till Europa. Till den europeiska unionen beräknas cirka +1 miljon asylsökande komma under 2015.

Ett högt mottagande innebär stora utmaningar för lokal och regional nivå såväl på kort som på längre sikt. Lokala och regionala myndigheter måste därför garanteras rätt förutsättningar från såväl nationell som europisk nivå för att kunna erbjuda nyanlända flyktingar en bra etablering i samhälls- och arbetslivet och ta tillvara deras kompetens. Att tillräckliga resurser tillförs lokala och regionala myndigheter är också avgörande för att förhindra att undanträngningseffekter uppstår. Undanträngningseffekter riskerar att ställa grupper i samhället som har behov av stöd eller andra insatser av de lokala myndigheterna mot varandra vilket i sin tur kan främja främlingsfientlighet.

En framgångsrik integration av nyanlända i samhälls- och arbetslivet på lokal nivå är dessutom viktigt för att stävja risken för radikalisering.

Ensamkommande barn och unga utgör en särskilt sårbar grupp som i högre grad än andra barn riskerar att exempelvis utsättas för hot, våld, övergrepp eller utnyttjas i människohandel varför särskild hänsyn bör tas till denna grupp.

Asyl- och flyktingmottagandet är i första hand ett humanitärt åtagande som vi ska värna. Med flyktingmottagandet följer också stora möjligheter för EU. Inte minst på grund av den demografiska utmaning som många medlemsländer står inför. Ett framgångsrikt integrationsarbete är tillväxtfrämjande och bidrar till att klara ett framtida arbetskraftsbehov samt välfärdens framtida finansiering.

Ett gemensamt asylsystem, CEAS, antogs av EU-parlamentet i juni 2013. Det har som syfte att harmonisera reglerna för asylmottagandet mellan medlemsstater och skapa ett rättssäkert system för asylsökande. CEAS avser dessutom att garantera ett särskilt stöd till de mest utsatta flyktingarna, som till exempel ensamkommande barn. Den avsedda effekten med CEAS har inte uppfyllts på grund av rådande flyktingsituationen.

Den europeiska migrationsagendan togs fram av EU-kommissionen i maj 2015. Den syftar till att hitta övergripande lösningar på migrationsfrågan bland annat genom en ökad solidaritet mellan medlemsländerna för att åstadkomma en jämnare fördelning av

Koppling förbundets inriktningsmål 2016-2019:

56. SKL ska verka för att staten tar det fulla kostnadsansvaret för de uppgifter som kommuner, landsting och regioner ansvarar för inom asyl- och flyktingmottagandet.

57. SKL ska verka för att fördelningen i landet av asylsökande och flyktingar leder till bättre integrering i samhälle och arbetsliv.

58. SKL ska synliggöra nyanländas kompetens, verka för en snabb validering och för att kompetensen tas tillvara i samhälls- och arbetslivet.

de asylsökande. Resultatet har hittills varit alldeles för otillräckligt då endast ett fåtal av de överenskomna 160 000 har omplacerats.

Kommissionen avser också att lägga fram en ny modell för reguljär migration bland annat genom förbättringar i det så kallade blåkortsdirektivet som innehåller villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning.

Kommissionen lyfter också behovet av att göra om förvaltningen av det yttre gränssystemet bland annat genom att förstärka Frontex. (Frontex bistår EU:s medlemsländer med att implementera EU:s regler om bevakning av yttre gränser och att samordna medlemsländernas operationella gränsbevakningssamarbete. Varje medlemsland har förstås att kontrollera sina egna gränser, men byrån ser till att alla gör det med samma höga effektivitetsnorm.)

Viljeinriktning:

- SKL ska verka för en jämnare fördelning mellan medlemsländerna av asylsökande.
- SKL ska verka för att lokala och regionala perspektivet ges ett inflytande när beslut fattas i frågor som rör asyl- och flyktingmottagandet.
- SKL ska bevaka utvecklingen av implementeringen av det gemensamma asylsystemet och den europeiska migrationsagendan och vad det får för konsekvenser för lokal och regional nivå.

Aktiviteter:

- SKL ska uppvakta ansvariga tjänstemän och politiker i Bryssel för att uppmärksamma dem på vilka förutsättningar lokala och regionala myndigheter i Sverige behöver i mottagandet av asylsökande och nyanlända flyktingar.
- SKL ska delta i de sammanhang där kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan medlemsländerna genomförs, avseende såväl integration som asyl- och flyktingmottagande, bl.a. inom ramen för det nätverk som CEMR har startat, för att inhämta kunskap och dela erfarenheter som den svenska lokala och regionala nivån har gjort.

Ert dnr: 15/06297

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad
Leif Klingensjö
Avdelningen för vård och omsorg
Ove Ledin

B. Arbetet med utsatta EU-medborgare ska stärkas

Inom kampen mot fattigdom och social utestängning, ett av Europa 2020-strategins övergripande mål, måste den ofrivilliga cirkulära migrationen inom EU uppmärksammas ytterligare. Fattigdom, diskriminering och social exkludering i hemländerna har tvingat människor, många av dem romer från till exempel Rumänien och Bulgarien, att söka sitt uppehälle i en annan medlemsstat.

SKL värnar den fria rörligheten inom EU och värdet av denna bör understrykas. Den inre rörligheten bygger dock dels på att medlemsstaterna är förpliktigade att ta hand om sina medborgare, dels på att alla EU:s medborgare ska åtnjuta samma skydd och respekt i alla medlemsstater. Att förbättra livssituationen för utsatta EU-medborgare är därför i första hand en fråga för lokal, regional och nationell nivå i hemländerna. EU har här en viktig roll att spela.

Koppling förbundets inriktningsmål 2016-2019:

59. SKL ska verka för att kommuner, landsting och regioner har goda förutsättningar att främja de mänskliga rättigheterna.

EU:s strukturfonder måste bli mer kraftfulla verktyg i den långsiktiga fattigdomsbekämpningen i berörda länder. Institutionellt kapacitetsstärkande på lokal, regional och nationell nivå bör vara ett prioriterat område. Arbetet med de nationella strategierna för romsk inkludering behöver stärkas ytterligare i länder med en stor romsk befolkning, både när det gäller resurser, implementering och uppföljning. SKL har tidigare pekat på att ett särskilt sändebud eller en kommissionär för dessa frågor borde tillsättas av kommissionen.

Den svenska regeringen måste vid sidan av de bilaterala avtal som redan har slutits eller nu förhandlas fortsatt verka för att EU gemensamt angriper de strukturella orsakerna bakom ofrivillig cirkulär migration inom unionen. SKL kommer fortsatt att lyfta detta i dialog med Regeringskansliet och i de internationella forum där SKL verkar.

Nationelle samordnaren för utsatta EU-medborgare lämnar sin slutrapport 1 februari 2016. SKL har under utredningen haft ett nära samarbete, och har i november 2015 lämnat ett ställningstagande för samordnaren att beakta i sina slutsatser.

Viljeinriktning:

- SKL ska inom ramen för sitt internationella arbete via lämpliga organisationer och forum lyfta frågan och sträva efter samarbete på denna nivå.
- SKL ska verka för att den nationella samordnaren ges förlängt uppdrag. Detta för att förstärka det utbyte som startats genom det bilaterala avtal som Sverige och Rumänien slöt den 5 juni.

Aktiviteter:

- Den nationella samordnarens förslag och dess konsekvenser för kommuner, landsting och regioner, likväl som stat och myndigheters insatser för att underlätta för den lokala nivån att utföra sina uppdrag, ska följas noga.
- SKL International ska inom ramen för Sveriges bilaterala avtal med Rumänien undersöka kommuners möjligheter att samarbeta i Rumänien. Syftet är att undersöka vilket stöd som vore mest verkningsfullt på kommunal nivå i de regioner i Rumänien där de flesta av de utsatta EU-medborgare som tillfälligt vistas i Sverige kommer ifrån. Inriktning blir på stöd till kommunal förvaltning, samordnat erfarenhetsutbyte och riktade insatser inom relevanta kommunal initiativ.
- SKL ska under våren anordna ett seminarium för att uppmärksamma vilka erfarenheter som den lokala svenska nivån har gjort utifrån att ha blivit mottagare av utsatta EU-medborgare. Vilka insatser som behövs på EU-nivå för att möta situationen kommer också att diskuteras.

Ert dnr: 15/06297

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Andreas Hagnell

C. Det kommunala och regionala perspektivet ska respekteras vid beslut på EU-nivå om energieffektivisering av byggnader

Under 2016 ska kansliet fortsatt bevaka utvecklingen av Energiunionen med särskilt fokus på omarbetandet av detaljstyrande direktiv, främst Energieffektiviseringsdirektivet (EED) och Direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD). Även Förnybarhetsdirektivet ska ses över inom ramens för energiunionen och på nationell nivå kommer regeringen också att börja utverka energiplaner under 2016.

Koppling förbundets inriktningsmål 2016-2019:

96. SKL ska verka för att kommuner, landsting och regioner kan bedriva ett sammanhållet hållbarhetsarbete som tillvaratar såväl sociala som ekologiska och ekonomiska dimensioner.

97.SKL ska verka för att EU:s miljölagstiftning tar hänsyn till kommuners, landstings och regioners förutsättningar och ambitioner.

Viljeinriktning:

- SKL ska verka för att främja mål och krav på resultat snarare än detaljkrav.
- SKL ska motverka eventuella krav på årlig renoveringstakt.
- SKL ska föreslå storlek på energianvändning som kriterium för krav på energikartläggning i EED.
- SKL ska verka för att utformning av nära-nollenergikrav för byggnader och förnybarhetsdirektiv inte styr bort från gemensamma lösningar som fjärrvärme och fjärrkyla.

Aktiviteter:

- SKL ska delta vid de sammanhang och i de konsultationer som kommissionens väntas arrangera på temat.
- SKL ska ta kontakt med relevanta handläggare på kommissionen som deltar i utarbetandet av den konsekvensanalys som ska tas fram 2016 samt bevaka arbetet i kommissionens kommitté som arbetar med EPB.
- SKL ska ta kontakt med Sveriges representant inom kommissionens EPBD Concerted Action.

Ert dnr: 15/06297

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Jeanette Grenfors
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Malin Looberger
Avdelningen för vård och omsorgAnna Ulveson

D. Lika möjligheter och villkor för föräldrar på arbetsmarknaden

Koppling förbundets inriktningsmål 2016-2019:

Möjligheter och utmaningar
Att klara sektorns framtida rekryteringsutmaningar.
SKL:s vision är att år 2020 är det konkurrens om att få jobba inom välfärden - Sveriges viktigaste jobb.

136. SKL ska stödja kommuner, landsting och regioner att skapa ett längre och hållbart arbetsliv med god arbetsmiljö för effektivitet och kvalitet.

137. SKL ska verka för jämställda arbetsvillkor och en jämställd lönepolitik.
138. SKL ska bidra till att kommuner, landsting och regioner uppfattas som attraktiva arbetsgivare.

I augusti 2015 offentliggjorde kommissionen en färdplan för initiative *"New start to address the challenges of work-life balance faced by working families"*. Initiativet ersätter kommissionens tillbakadragna förslag från 2008 om en revision av direktivet om mödraledighet. Målet är att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden genom att modernisera och anpassa EU:s nuvarande rättsliga och politiska ramverk till dagens arbetsmarknad för att ge föräldrar med barn och/eller beroende släktingar möjlighet till en bättre balans mellan familj och arbetsliv, för att möjliggöra en jämnare fördelning av vårdansvar mellan kvinnor och män, och för att stärka jämställdheten på arbetsmarknaden.

I enlighet med artikel 154 (2) i EUF-fördraget, inledde kommissionen den 11 november 2015 en första fasens samråd med de europeiska arbetsmarknadsparterna, för att få deras synpunkter på den möjliga inriktningen av EU:s åtgärder, särskilt avseende möjliga lagstiftningsåtgärder som rör familjeledigheter och flexibla arbetsformer. Kommissionen frågar bl. a de europeiska parterna hur de ser på möjliga revideringar av direktiven om föräldraledighet, mödraledighet och deltid och om att införa pappaledighet och ledighet för beroende släktingar. Samrådet pågår till den 4 januari 2016.

Samtidigt med ovan nämnda samråd inledde kommissionen den 18 november 2015 ett öppet samråd om *"Possible actions to address the challenges of work life balance faced by working parents and caregivers"*. Syftet med samrådet är att samla in synpunkter på utvecklingen och genomförandet av olika möjliga åtgärder och verktyg på EU-nivå för att stödja balansen mellan arbetsliv och privatliv. Innehållet i detta samråd är bredare än det i den första fasens samråd med de europeiska arbetsmarknadsparterna och förutom frågor om lagstiftning innehåller det även frågor om t.ex. forskning, benchmarking och informationskampanjer. Samrådet pågår till den 17 februari 2016.

Viljeinriktning:

- SKL ska verka för att det inte blir någon ytterligare reglering på EU-nivå angående olika former av ledighet.
- SKL ska lyfta fram goda exempel från förbundet och våra medlemmar på hur man kan arbeta för lika möjligheter/villkor för föräldrar på arbetsmarknaden.

Aktiviteter:

- SKL ska lyfta fram goda exempel från medlemmarna på hur man kan underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och privatliv.
- SKL ska sammanställa och sprida kunskap om insatser för att bryta könsstereotypa utbildnings- och yrkesval.
- SKL ska framhålla vikten av ett holistiskt perspektiv på kvinnors och mäns förutsättningar på arbetsmarknaden. (bl.a. vikten av välfärds- och omsorgstjänster för att möjliggöra kvinnors och mäns jämlika deltagande på arbetsmarknaden).
- SKL ska påverka och bevaka EU:s lagstiftningsarbete på området genom europeiska arbetsgivarorganisationer.
- SKL ska svara på kommissionens öppna samråd om *”Possible actions to address the challenges of work life balance faced by working parents and caregivers”.*

Ert dnr: 15/06297

Avdelningen för juridik
Helena Linde
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Malin Looberger
Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad
Tor Hatlevoll

E. Uppföljning av frihandelsavtal

Transatlantiska handels- och investeringspartnerskapet (TTIP)

Kommissionen har presenterat en ny handels- och investeringsstrategi för EU under rubriken "Handel för alla".

Handelsstrategin är bl.a. ett svar på den pågående debatten om det transatlantiska handels- och investeringspartnerskapet – TTIP – som förhandlats mellan EU och USA sedan 2013. Ambitionen är att det omfattande frihandelsavtalet TTIP ska kunna slutföras innan presidentvalet i USA 2016.

Koppling förbundets inriktningsmål 2016-2019:

2. SKL ska verka för likvärdiga förutsättningar för kommuner, landsting och regioner samt för att staten och EU inte begränsar deras handlingsfrihet.

TTIP syftar till att underlätta för handel och investeringar, ge ökat marknadstillträde, större regulativ samstämmighet och underlätta utvecklingen av globala standarder. Håller de ekonomiska kalkylerna kan avtalet påtagligt öka handelsutbytet mellan EU och USA – och därmed stärka svensk ekonomi och lokala skattebaser. Samtidigt kan avtalet innehålla åtaganden som påverkar den offentligt finansierade verksamheten – och därmed kommuner, landsting och regioners förutsättningar som finansiärer av verksamhet, som köpare av varor och tjänster och som arbetsgivare.

En viktig punkt i TTIP rör skyddet för investeringar. Motståndarna till handelsöverenskommelsen med USA är oroliga för att investerarskyddet kan att underminera den demokratiska kontrollen över offentliga tjänster – tillskyndarna menar att ett investerarskydd i domstolsliknande form ökar den rättsliga säkerheten.

En annan viktig fråga för lokal och regional nivå i TTIP-förhandlingarna rör om avtalet på något sätt riskerar organisationsfriheten för offentliga tjänster inom sjukvård, skola och sociala tjänster. Också vattenförsörjningen har ansetts kontroversiell i ett par medlemsstater. Känsliga frågor finns även inom kultursektorn och när det gäller förutsättningarna för dataskydd.

Från kommissionens sida är svaret att det i TTIP för EU:s räkning inte görs åtaganden som kan framtvinga privatiseringar av offentligt finansierade vården, utbildningen eller de sociala tjänsterna. Motsvarande besked har lämnats när det gäller frågor som rör vattenförsörjningen, kultursektorn och området för dataskydd. Det är dock av stor vikt att fortsättningsvis följa arbetet.

I handelsstrategin aviserar kommissionen avsikten att ge större stöd till rättvisa och etiska system handel och bredare insatser för att säkerställa en ansvarsfull hantering av leveranskedjor, att hjälpa konsumenterna att göra medvetna, hållbara val. Den nya handelsstrategin innehåller också åtgärder för att bekämpa korruption, stödja hållbar utveckling och mänskliga rättigheter.

TTIP är ett viktigt avtal för svensk ekonomi. Det är därför av största betydelse att investerarskyddet får en bra och väl balanserad utformning och att de ambitioner som kommer till uttryck i den nya handelsstrategin också får avtryck i det fortsatta förhandlingsarbetet.

Viljeinriktning:

- Att synliggöra vad frihandelsavtal kan betyda i förhållande till offentligt finansierad verksamhet på lokal nivå för att värna organisationsfriheten och den kommunala självstyrelsen.

Aktiviteter:

- SKL ska vara aktivt i och delta i CEEP:s och CEMR:s arbete med att följa förhandlingsarbetet om TiSA och TTIP.
- SKL ska på motsvarande sätt samverka med regeringskansliet, myndigheter och fackliga organisationer för att synliggöra de offentligt finansierade verksamheternas intressen i förhållande till TiSA och TTIP.
- SKL ska delta i och ordna egna aktiviteter för att sprida kunskap om vad frihandelsavtal kan få för inverkan på lokala och regionala intressen.

Ert dnr: 15/06297

Avdelningen för juridik
Helena Linde

F. Statsstödsregler – uppföljning av den inre marknaden

Den modernisering av statsstödsreglerna som genomförts på EU-nivå ställer tydliga krav på den lokala nivån. Kommuner, landsting och regioner behöver exempelvis bättre redovisa sina överväganden kring varför vissa finansieringsåtgärder vidtas och på vilken grund de är förenliga med EU:s regler om statligt stöd. Hur detta ska gå till är därför en angelägenhet för SKL:s medlemmar – och frågan om förenkling behöver drivas vidare eftersom bl.a. de redovisningskrav som ställs är oproportionerligt administrativt betungande.

Kommissionen har ett program för att säkerställa att EU:s lagstiftning är ändamålsenlig och leder till de resultat som lagstiftarna eftersträvar inom ramen för initiativet för ”Bättre lagstiftning”. Under 2016 planeras därför en utvärdering av utvecklingen av lagstiftningen om statligt stöd, praxis för beslutsfattandet och erfarenheterna av tillämpningen av ett förenklat förfarande. I utvärderingen förväntas också ytterligare administrativ/förfaranderelaterad förenkling.

Koppling förbundets inriktningsmål 2016-2019:

17. SKL ska verka för att tillämpningen av statsstöds-reglerna utvecklas med största möjliga hänsyn till kommuners, landstings och regioners behov av handlings-utrymme.

När det gäller investeringar i infrastruktur och konkurrensmässiga förutsättningar för luftfarten kommer tillämpningen av EU:s nyligen moderniserade statsstödsregler att spela en central roll. Detsamma gäller tillämpningen av det EU-rättsliga regelverket för det som är av allmänt intresse.

Att strategin för den inre marknaden utformas så att det ger ett så stort handlingsutrymme som möjligt inom givna rättsliga ramar är därför en viktig uppgift för den lokala nivån. Ett sådant arbete ligger väl i linje med att SKL enligt kongressens inriktningsbeslut ska verka för att tillämpningen av statsstödsreglerna utvecklas med största möjliga hänsyn till kommuners, landstings och regioners behov av handlingsutrymme.

Viljeinriktning:

- SKL ska bevaka kommuner och landstings intressen i utvecklingen av inre marknaden och verka för att möjliggöra ett aktivt deltagande från medlemmarna.
- SKL ska särskilt uppmärksamma utvecklingen när det gäller statsstödsreglernas tillämpning ifråga om infrastrukturinvesteringar, hamnar och luftfart.

Aktiviteter:

- SKL ska vara aktivt i och delta i CEEP:s och CEMR:s arbete när det gäller utvecklingen av statsstödsreglernas vidare tillämpning och ska på motsvarande sätt samverka med regeringskansliet, myndigheter.

- SKL ska utveckla ett underlag för tillämpning av EU-rättens regler för offentlig finansiering av det som är av allmänt ekonomiskt intresse – i ett första steg för flygets område.

Ert dnr: 15/06297

Avdelningen för digitalisering
Per-Erik Nyström

G. En digital inre marknad och möjligheter till en smartare välfärd

Den digitala inre marknaden är en av EU-kommissionens 10 prioriteringar för mandatperioden och av central betydelse för Europas och Sveriges ekonomi, sysselsättning och tillväxt. I maj 2015 lanserade Kommissionen sin plan för hur man ska skapa en sammanhållen digital inre marknad och målet är att lägga fram alla tillhörande förslag före 2016. Kommissionen kommer under året i detta ändamål att presentera förslag och initiativ bland annat kring upphovsrätt, geoblockering, fritt flöde av uppgifter och molntjänster. SKL kommer under 2016 bevaka och informera om vilka möjligheter och utmaningarna dessa initiativ innebär för kommuner och landstings verksamheter.

Koppling förbundets inriktningsmål 2016-2019:

42. SKL ska verka för att privatpersoner och företagare har tillgång till fler och bättre digitala tjänster från offentlig sektor.

45. SKL ska verka för att kommuner, landsting och regioner stärker sin digitala kompetens och fullt ut tar till vara möjligheten att utveckla verksamheten med stöd av digitalisering.

Ett viktigt arbete för den digitala inre marknaden är den nya *Handlingsplan för e-förvaltning* som Kommissionen planerar att presentera under första halvan av året 2016. Handlingsplanen kommer att gälla för åren 2016-2020 och kommissionen vill öka det aktiva deltagandet av myndigheter, civilsamhälle, företag och medborgare i framtagandet av handlingsplanen. Handlingsplanen kommer att vara flexibel under femårsperioden och teman kan komma att läggas till och tas bort. Handlingsplanen är ett viktigt dokument för att driva på digitaliseringsutvecklingen i Europa men också i Sverige, därför prioriterar SKL under 2016 ett påverkansarbete för att handlingsplanen ska bli ändamålsenligt instrument för att driva på utvecklingen på den lokala och regionala nivån.

En rad viktiga arbeten för att skapa en gränsöverskridande e-förvaltning pågår i Europa såsom förordningen eIDAS för en Europeisk e-legitimation, standardiseringsarbete ISA och e-SENS för gemensamma tjänster på inre marknaden. SKL kommer under 2016 att arbeta för att kommuner och landsting i större utsträckning blir delaktiga i dessa arbeten och ges möjligheter att ta del av standarder som gynnar digitaliseringsutvecklingen.

Viljeinriktning:

- SKL ska verka för att den lokala och regionala nivån deltar i framtagandet av den nya fleråriga handlingsplanen för e-förvaltning.
- SKL ska verka för att initiativ för den digitala inre marknaden blir översiktligt kartlagda med avseende på effekterna för kommuner och landstings verksamheter.

- SKL ska verka för ökad interoperabilitet och att erfarenheter från standardiserade arbeten på EU-nivå såsom ISA, eIDAS, E-SENS kommer kommuner och landsting till del.

Aktiviteter:

- SKL ska genomföra ett antal dialogmöte med svenska representanter i kommissionens expertgrupp för e-förvaltning.
- SKL ska verka för svensk rapportör i Regionkommittén för (ev.) yttrande om e-förvaltning.
- SKL ska verka för deltagande från tjänstemän och politiker som talare vid relevanta konferenser och seminarium.
- SKL ska verka för att svenska kommuner, landsting och regioner ges möjlighet att delta i pilotprojekt kopplat till den digitala inre marknaden för att möta medborgarnas ökande krav och förväntningar på välfärdstjänsterna.